

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

březen 2017

PhDr. Vilém Kurz

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Arnošt z Pardubic - arcibiskup

- * 25. 03. 1297 - Kladsko (Polsko)
- + 30. 06. 1364 - Roudnice (okr. Hradec Králové)

Místa působení: Praha, Horšovský Týn

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 6. Město H. Týn 2002., Kumpera, Jan: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň, Ševčík 2005, s. 239.

Anotace: Narodil se 1297 v Kladsku, kde byl jeho otec hradním purkrabím. Čtrnáct let strávil na studiích církevního práva v Boloni a Padově. Potom se vrátil do Čech a stal se kanovníkem u svatého Víta v Praze. V roce 1343 jmenován pražským biskupem, později arcibiskupem. Rádce a přítel Karla IV. V latinské listině z 10. 3. 1344 se zmiňuje o Horšovském Týně. Je to poprvé, kdy je H. Týn uveden jako město. V letech 1344 až 1364 nechal přestavět hrad v H. Týně, pozvedl panské hospodářství v jeho okolí založením četných rybníků a obehnal poddanské město hradbami, které navazovaly na opevnění hradu. Na svých cestách do říše také často na arcibiskupském hradě v Horšovském Týně přebýval.
- 720. výr. narození

Baier, Vladimír - ředitel Muzea Chodska

- * 18. 03. 1932 - Domažlice (okr. Domažlice)
- + 21. 04. 2010 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 47. Plzeň, KKS 1977., Bláha, Z.: Píseň v srdci zrozená. Pravda, 1982, 18. 3., č. 65, s. 5., (vor): Chodský muzikant. Domažlicko, 1992, č. 12, s. 5., Vorlíček, J.: Všestranný umělec Vladimír Baier. Dom. deník, 11, 2002, 18. 3., č. 65, s. 19., Nejd, J.: Bývalý ředitel domažlické muzeum proslavil. Dom. deník, 11, 2002, 18. 3., č. 65, s. 19., Nejd, J.: Bývalý ředitel muzea Vl. Baier slavil. Dom. deník, 22, 21. 3. 2007, č. 68, s. 10., Cibulková, M.: Vladimír Baier odešel do muzikantského nebe. Dom. deník, 19, 2010, 23. 4., č. 95, s. 3., Kapic, J.: Na Vládů Baiera budeme vždy vzpomínat. Dom. deník, 19, 2010, 28. 4., č. 99, s. 2., Vejvoda, Z.: Odešel Vladimír Baier. In: Národopisná revue, 3/2010, s. 218-221, fot., Terelová, J.: Nedožitá osmdesátiny Vladimíra Baiera. Dom. deník, 21, 2012, 28. 3., č. 75, s. 8., Terelová, J.: Vzpomínka na domažlického 'všeuměla' Vladimíra Baiera. Domažlický deník, roč. 22, 2013, 24. 04., č. 96, s. 12.

Anotace: Absolvent gymnázia, roku 1952 složil kapelnické zkoušky, pracoval jako okresní inspektor pro kulturu či ředitel Muzea Chodska. Člen a zakladatel hudebních i národopisných souborů, autor rozhlasových pořadů, režisér řady pořadů Chodských slavností. Také znám jako autor tanečních lidových skladeb pro Plzeňský lidový soubor, dechovou hudbu Plzeňáčka a jako autor tří knih. Na Základní umělecké škole v Domažlicích vyučoval hře na klarinet a saxofon, stál u zrodu žakovské dixielandové kapely. - 85. výr. narození

Bartovský, Karel - kněz

* 30. 03. 1867 - Kdyně (okr. Domažlice)
+ 25. 05. 1940 - Kdyně (okr. Domažlice)

Místa působení: Citov u Mělníka

Literatura: Lidové listy, 5. 6. 1940. Lidové noviny 25. 5. 1941. Nekrology., Knihovna Muzea Chodska.

Anotace: Studoval s Jindřichem Šimonem Baarem na gymnáziu (nedostudoval). Mezi lety 1888-1892 pak studoval s Baarem na semináři v Praze, vysvěcen dne 17. června 1892. Poté působil jako kněz a dopisovatel do katolických časopisů. - *150. výr. narození*

Bočková, Zdeňka - politický vězeň

* 10. 03. 1907 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 24. 10. 1942 - Mauthausen (Rakousko)

Místa působení: Domažlice (okr. Domažlice), Terezín (okr. Litoměřice), Mauthausen (Rakousko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 na webových stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Manželka Bohumila Bočka, někdejšího velitele hraničářského praporu dislokovaného v Domažlicích a pozdějšího armádního generála. Zatčena gestapem v dubnu 1942, uvězněna v terezínské Malé pevnosti. Odtud 22. října téhož roku odtransportována do koncentračního tábora Mauthausen. Zde společně s dalšími českými vlastenci a jejich příbuznými 24. října 1942 popravena. - *110. výr. narození*

Eckhardt, Josef - starosta Horšovského Týna

* 05. 02. 1819 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

+ 07. 03. 1892 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 36. Město H. Týn, 2002.

Anotace: Regionální politik, starosta, autor publikace o Horšovském Týnu. Do lokální politiky vstoupil v roce 1848 jako kapitán horšovskotýnské národní gardy. V srpnu 1850 se stal starostou města a tuto funkci vykonával do roku 1859. Doba jeho starostování je spojena s nebývalým rozvojem města. Byly strženy středověké hradby, začalo se s úpravami náměstí, komunikací a staré školy. Ve městě se etablovala vojenská posádka - dragouni. Nemalé úsilí vynaložil také při stavbě železnice z Prahy do Brodu nad Lesy. Původně plánovaná trasa měla procházet Horšovským Týnem, bohužel pro zatvrzelost některých majitelů, neochotných pozemky na stavbu dráhy prodat, došlo k odklonění železnice směrem na Blížejov, což se záhy ukázalo osudovou chybou pro rozvoj města. V penzijním věku v letech 1880-1891 sepisoval "Příspěvky k historii města a panství Horšovský Týn", které věnoval dobroditelce města Josefině z Trauttmansdorffu. Tento hrdý měšťan a patriot zemřel 7. března 1892 a je pochován na místním hřbitově. Místo nelze přehlédnout, jde o rodinný hrob uprostřed areálu, zděný monument ve tvaru kaple.
- 125. výr. úmrtí

Hynková, Milada - výtvarnice

* 06. 03. 1942 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Kdyně

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 47. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Kalíšková, P.: Kdyňská výtvarnice v Praze. Dom. deník, 3, 1996, 4. 7., s. 11., Kalíšková, P.: Kdyňské tapiserie v Praze. Dom. deník, 3, 1996, 11. 7., s. 9., Soukup, J.: Kdyňský aradecor doputoval do perníkářské metropole. Dom. deník, 8, 1999, 11. 5., č. 108, s. 17., Strnad, V.: Umělkyně s patentem na nekonečnou tapiserii. Domažlicko, 13, 2003, 10. 9., č. 36, příloha.

Anotace: V letech 1957-1961 studovala na SUPŠ Praha, obor propagační výtvarnictví. Po ukončení studií působila jako výtvarná pedagožka na okr. Domažlice. Od roku 1965 jako výtvarnice Elitex Kdyně. Žačka F. Šlegla, se kterým pracovala v atelieru. V posledních letech pořádá mezinárodní dílny zaměřené na aradecory. V roce 1996 vystavovala tapiserie v Praze, v Galerii Křížovníků, v roce 1999 v Pardubicích, v galerii U Jonáše.

- 75. výr. narození

Jmenování zemského a bývalého říšského poslance Ing. Jana Kaftana čestným občanem Domažlic

- 13. 03. 1907 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7., 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl také Ing. Jan Kaftan, stavební inženýr zabývající se zejména výstavbou železnic, vodovodů a splavňováním řek. Spolu s okresním starostou dr. A. Steidlem měl rozhodující zásluhu na vybudování železniční dráhy z Domažlic do Tachova. Později působil i jako poslanec Českého sněmu a Říšské rady. Inženýru Kaftanovi bylo čestné občanství města uděleno v březnu roku 1907. - 110. výr. události

Kejmar, Václav - malíř

* 04. 09. 1869 - Unhošť (okr. Kladno)

+ 14. 03. 1952 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Horšovský Týn

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 1, s. 476. P., R. Ryšavý 1947., Databáze autorit Národní knihovny ČR, heslo Václav Kejmar.

Anotace: Žák pražské výtvarné akademie v ateliéru profesora Pirnera. Na jeho doporučení prováděl v letech 1895-1896 společně s malířem Bártou úpravu figurálních sgrafit na nádvoří zámku v Horšovském Týně. Portrétista, autor mystických obrazů.

- 65. výr. úmrtí

Krautwurm, Jan - politik

* 12. 12. 1882 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 26. 03. 1942 - Dachau (Německo)

Místa působení: Plzeňsko, Oranienburg (Německo), Dachau (Německo)

Literatura: Frouzová, V.: 100. výročí narození... s. 3. In: Z Chodského hradu 1983. Domažlice, MCH 1983.

Anotace: Pracoval jako dělník ve Škodových závodech. Nejprve byl členem Sociální demokracie, poté patřil k zakládajícím členům a funkcionářům KSČ. V souvislosti se svou politickou činností na počátku 2. světové války zatčen, vězněn v nacistických koncentračních táborech Oranienburg a Dachau. Zahynul v posledně jmenovaném v březnu roku 1942. - 75. výr. úmrtí

Kresl, Josef - purkmistr

* 05. 03. 1832 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 15. 09. 1898 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 67. Plzeň, SVK 1997. Hana, O.: Doplnující údaje ke Kalendáriu 1998., Hana, O.: Představitelé města Domažlic, s. 1., Hana, O.: Purkmistr města Josef Kresl. Dom. deník, 11, 2002, 27. 4., č. 99, s. 18.

Anotace: Měšťan a mistr jirchářský, majitel domu čp. 14 ve Vodní ulici v Domažlicích. Domažlický purkmistr po Josefu Ludvíkovi od 13. 4. 1871 do 13. 11. 1877, kdy se vzdal funkce purkmistra a rezignoval. Jeho nástupcem se stal Jan Halík. Okresní starosta (1870-78), přítel Aloise Jiráka. Zasloužil se o zvelebení a výstavbu Domažlic. V době jeho purkmistrování došlo k výstavbě gymnázia, pokračovací školy a dětské opatrovny. Byl i literárně činný. Pro domažlický týdeník Posel od Čerchova sepsal Historický deník královského města Domažlic, který začal vycházet v dubnu 1877 a byl ukončen v listopadu téhož roku. Podle O. Hany narozen 5. 3., podle Kalendária SVK 4. 3. Syn Josefa Kresla, měšťana a mistra jirchářského a Anny, rozené Peroutkové. Je pohřben ve východní části domažlického hřbitova. - 185. výr. narození

Kreysa, František - továrník

* 30. 10. 1880 - Staňkov (okr. Domažlice)

+ 18. 03. 1957 – USA

Místa působení: Staňkov, USA, Plzeň

Literatura: Steinbach, V.: Staňkovská legenda. Domažlicko, roč. 2, 1992, č. 21, s. 4., Steinbach, V.: František Kreysa. Osobnost, na kterou by se nemělo zapomenout. Týdeník Domažlicko, roč. 15, 2005, 26. 10., č. 43, s. 4, fot., Steinbachová, V.: Kreysa: život a doba staňkovského podnikatelského rodu, s. 29-61. Powerprint, Praha 2016.

Anotace: Absolvent nižšího reálného gymnázia a obchodní akademie v Plzni. Po krátké praxi v Praze se vrátil do Staňkova, od roku 1903 prakticky vedl firemní cihelnu, polní hospodářství i koloniál. V roce 1911 na něj rodiče firmu přepsali, ve stejné době začal s těžbou uhlí ve Výtuni. Pokračoval také v cihlářské tradici a na konci 30. let 20. století zřídil v objektu bývalé staňkovské sklárny novou továrnu na šamotové zboží. Ta sice v březnu roku 1940 částečně vyhořela, ale výrobu se povedlo udržet a později dokonce rozšířit. Po skončení 2. světové války však již nadešel soumrak firmy. Nejprve jsou v říjnu roku 1945 znárodněny prezidentským dekretem všechny uhelné doly, v nechvalně proslulém roce 1948 se pak k nim přidává i cihelna a šamotová továrna. To již bylo na Františka Kreysu příliš a v témže roce proto odchází za dětmi do USA. Zde zemřel v březnu roku 1957. - 60. výr. úmrtí

Kurz, Vilém, PhDr. - středoškolský profesor

* 13. 06. 1847 - Vrbice (okr. Havlíčkův Brod)

+ 06. 03. 1902 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Čerchov

Literatura: PNP-LA., Sborník Klubu českých turistů, s. 12. P., 1998., Databáze autorit Národní knihovny ČR, heslo Kurz, Vilém.

Anotace: Předseda Národní jednoty pošumavské, cvičitel Sokola Pražského a spolupracovník Tyršův, po jehož smrti dokončil "Základy tělocviku". Pomáhal v začátcích Klubu českých turistů. Byl osobním přítelem spisovatele K. Klostermanna a milovníkem Šumavy, což KČT ocenil po jeho smrti tím, že nazval novou rozhlednu na Čerchově jeho jménem. Jako redaktor "Časopisu turistů" stál u všech iniciativ klubu. - 115. výr. úmrtí

Líbal, František - výtvarník

* 20. 03. 1977 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem

Literatura: Anderle, J.: Výstava obrazů Františka Líbala. Dom. deník, 20, 2011, 26. 10., č. 251, s. 10., Den nestojí za nic, když ráno nemalují. Domažlický deník, 20, 2011, 21. 11., č. 271, s. 3, fot.

Anotace: František Líbal se narodil 20. března 1977 v Domažlicích, od dětství však žije v Klenčí pod Čerchovem. Malování a kreslení se věnuje od roku 2000. V roce 2002 až 2004 výtvarně spolupracoval s Helenou Růžičkovou, dále si také velice váží práce a přátelství Zdeňka Trošky. Pracuje v Artes natur Klenčí pod Čerchovem. Měl několik společných výstav: Klenčí p. Čerchovem - srpen 2002, Díly - červenec 2004 a samostatné výstavy: Plzeň - Art Domaru - září 2002, Plzeň - galerie 21 - říjen 2003, Praha – galerie nad Botičem - březen 2004, Horažďovice - zámecká galerie prosinec 2004 a Domažlice městská knihovna - březen 2005. - 40. výr. narození

Liebscher, Adolf - malíř

* 11. 03. 1857 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 11. 06. 1919 - Potštejn (okr. Rychnov nad Kněžnou)

Místa působení: Praha, Vídeň (Rakousko), Chodsko, Šumava

Literatura: Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 101. P., MMM 1997., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Adolf Liebscher.

Anotace: Maloval folkloristické náměty a dekorativní obrazy. Svými kresbami ze Šumavy a Chodska přispěl například do Ottovy výpravné publikace Čechy, jejíž obrazovou část uspořádal jeho bratr Karel Liebscher. Od roku 1881 byl učitelem kreslení na pražské technice. - 160. výr. narození

Lucák, Jan - motocyklový jezdec

* 18. 07. 1912 - Strýčkovice (okr. Domažlice)
+ 10. 03. 1997 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Pek, J.: Slavnému rodákovi odhalí ve Strýčkovících pamětní desku. Dom. deník, 21, 2012, 14. 07., č. 163, s. 20, fot., Poláček, V.: 'Mistr Vražda' má ve Strýčkovících pamětní desku. Týdeník Domažlicko, 22, 2012, 25. 07., č. 29, s. 16, fot.

Anotace: Narodil se 18. července 1912 v zemědělské rodině ve Strýčkovících na Domažlicku. Svého prvního závodu se zúčastnil jako dvacetiletý. V roce 1932 startoval na motocyklové soutěži v Táboře, kde usedl za říditka sedm let starého stroje BSA 750. Ve druhé polovině 30. let se Jan Lucák již zařadil mezi naše špičkové závodníky. Silniční závody opustil počátkem 50. let a nadále se věnoval už pouze ploché dráze. V této disciplíně také dosáhl svého největšího úspěchu, když v roce 1951 vybojoval v Pardubicích proslulou trofej – Zlatou přilbu. Po skončení své jezdecké kariéry u ploché dráhy zůstal jako trenér a své bohaté zkušenosti předával nové jezdecké generaci. - 20. výr. úmrtí

März, Josef - vrchní respicient

* 19. 03. 1897 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
+ 17. 06. 1942 - Mauthausen (Rakousko)

Místa působení: Praha, Mauthausen (Rakousko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Vrchní respicient finanční stráže v pražské Ruzyni, zatčen v září 1941. Vězněn v Praze, v prosinci roku 1941 odtransportován do nacistického koncentračního tábora Mauthausen. Zde byl popraven. Pozn.: Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 uvádí jako datum úmrtí červen 1943. - 120. výr. narození

Mařák, Julius - malíř

* 29. 03. 1832 - Litomyšl (okr. Svitavy)
+ 08. 10. 1899 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Malá čsl. encyklopedie. M-Pol, s. 117. P., Academia 1986., Hana, O.: Doplnky Kalendária 2002. Strojopis.

Anotace: Představitel romantické krajinomalby, myšlenkově spjatý s ideály českého obrozenectví. V salonku královské lože Národního divadla visí jeho obraz Domažlice. Maloval jej ze Škarmanu, zobrazuje pohled na město od východu. - 185. výr. narození

Mašínová, Leontina - spisovatelka

* 16. 03. 1882 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 10. 02. 1975 - Lázně Bělohrad (okr. Jičín)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1995, s. 24. Plzeň, SVK 1994., Holý, J. P.: Vzpomínám Leontýnu Mašínovou. Dom. deník, 10, 2001, 22. 1., č. 18, s. 20.

Anotace: Propagátorka biografického románu, autorka knih pro děti a historických románů. Na Chodsku čerpala prameny k některým svým knihám, např. k románu Tiší v zemi. Sbírala zde i lidové pověsti a zprávy o působení nekatolických církví. V letech 1947-1948 si v Domažlicích léčila tzv. olejovou dietou žlučník. Předmluvy k jejím sbírkám pověstí psal dr. Jaroslav Kramařík, domažlický rodák. - 135. výr. narození

Moravec, Alois - malíř

* 05. 01. 1899 - Malá Chýška (dnes Chyšky, okr. Písek)

+ 06. 03. 1987 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Kdyně

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 152. P., R. Ryšavý 1950., Holešovský, F.: Čeští ilustrátoři v současné knize pro děti a mládež, s. 243. P., Albatros 1989., Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 80-81. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Urban, J.: Úvodím Radbuzy, s. 95., (aks): Malíř okouzlený Kdyňskem. Domažlicko, 4, 1994, 20. 1., č. 3, s. 3., Kubásková, E.: Kdy zemřeli? 1986-1990. 2, s. 86. P., NK 1995., Kulturní rozvoj, 3, 1987, č. 8, s. 2., Pravda, 31. 3. 1987, s. 5., Horpeniak, Vl.: Aloise Moravce inspirovala Šumava. Mladá fronta Dnes, 10, 1999, 9. 2., č. 33, s. 4. přílohy., Holý, J. P.: Malíř českého venkova A. Moravec si velice oblíbil okolí Kdyně. Dom. deník, 13, 2004, 31. 1., č. 26, s. 12.

Anotace: Narodil se v rodině učitele, dětství prožil ve Střelských Hošticích. Absolvent Akademie výtvarných umění v Praze (1920). Odborný učitel na živnostenských školách (1923-1940). V letech 1923-1926 působil v Plzni na odborné škole typografické. Později jako učitel činný v Praze, kde žil a tvořil až do své smrti. V letech 1923 a 1935 vystavoval ve Kdyni, v roce 1933 v Domažlicích. Na Šumavu se dostal jako student prvně v roce 1917. V letech 1923-1950 tvořil převážně v okolí Kdyně. Ilustroval mj. J. Š. Baara: Báby a dědkové, Hanče-Pro kravičku, Mžikové obrázky, Jan Cimbura, Poslední soud. Věnoval se především malbě, grafice a knižním ilustracím. Jeho díla jsou ve sbírkách Národní galerie v Praze, Galerie hlavního města Prahy, Alšovy jihočeské galerie v Hluboké, Muzea středního Pootaví ve Strakoncích a dalších českých veřejných sbírkách. Některé jeho obrazy vystaveny v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách, pro které na zakázku vytvořil řadu kreseb a olejů. Pro vztah k Šumavě a časté pracovní pobyty v Kašperských Horách byl jmenován čestným občanem města. - 30. výr. úmrtí

Offner, Alfréd - akademický malíř

* 22. 09. 1879 - Czernowice (Rumunsko)

+ 20. 03. 1947 - Poběžovice (okr. Domažlice)

Místa působení: Vídeň (Rakousko)

Literatura: Holý, J. P.: Znovuobjevený poběžovický malíř. Poběžovicko, 2007, č. 11, s. 3.

Anotace: Narodil se v rumunských Černovicích, žil v Táboře, Vídni a Poběžovicích. Ve Vídni v letech 1907-1923 členem sdružení Vídeňská secese. Záznam z poběžovické matriky uvádí, že zemřel na plicní TBC na zámku v Poběžovicích (některé zdroje na internetu uvádějí jako rok úmrtí 1937). Z dalších záznamů je zřejmé, že byl katolík a že byl 22. března 1947 pohřben na farním hřbitově sv. Josefa v Poběžovicích.

- 70. výr. úmrtí

Otevření spořitelny v Domažlicích

- 10. 03. 1862 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Bolonský, E.: Dějiny města Domažlic, s. 18-19.

Anotace: Již na konci roku 1858 přišel domažlický purkmistr Jakub Florian s návrhem na zřízení spořitelny ve městě. K uskutečnění jeho záměru došlo až o několik let později, za úřadování purkmistra Ondřeje Ibschera. Dne 10. března 1862 byl peněžní ústav slavnostně otevřen a Domažlice se tak zařadily mezi první česká města, která měla spořitelnu. Prvním uloženým vkladem se stal výtěžek 80 zlatých z plesu pořádaného ve prospěch zřízení záložny, ta byla založena v lednu 1863. - 155. výr. události

Panuška, Jaroslav - malíř

* 03. 03. 1872 - Hořovice (okr. Beroun)

+ 01. 08. 1958 - Kochánov (okr. Havlíčkův Brod)

Místa působení: Chodsko, Rejkovice

Literatura: Holý, J. P.: Jaroslav Panuška také maloval na Chodsku. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 07. 12., č. 285, s. 18.

Anotace: Akademický malíř-krajinář, věnoval se také knižním ilustracím. V letech 1892-1894 navštěvoval Chodsko a čerpal zde náměty ke svým obrázkům. Spolu se spisovatelem Jaroslavem Haškem navštívil zámeček Rejkovice u Dražnova, kde byli hosty sochaře Vladimíra Bretschneidera. - 145. výr. narození

Pavlíková-Grögerová, Isabela - divadelní herečka

* 30. 11. 1878 - Kralovice (okr. Plzeň-sever)

+ 23. 03. 1962 - Vaduz (Lichtenštejnsko)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Holý, J. P.: Z Domažlic do Národního. Dom. deník, 6, 1997, 11. 03., č. 59, s. 14., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 82. Plzeň, SVK 1997.

Anotace: Dcera domažlického okresního hejtmana. Dětství, školská léta a umělecké počátky prožila v Domažlicích. Hudebně ji vzdělával Josef Topinka. Již zde hrála v ochotnickém divadelním souboru. Působila jako herečka v Národním divadle v letech 1895 až 1907, kdy se nervově zhroutila. Po částečném uzdravení působila umělecky ještě do roku 1915. Vyučovala soukromě a stála u zrodu české dramatické konzervatoře, kde sama řadu let působila. - 55. výr. úmrtí

Potměšil, Jan, pplk. - odbojář

* 28. 12. 1893 - Přední Lhota
+ 22. 03. 1942 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Domažlice, Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR., Internetová databáze Polizeigeängnis Theresienstadt 1940-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Podplukovník 6. hraničářského praporu s velitelstvím v Domažlicích. Zatčen 21. března 1940, vězněn gestapem v terezínské Malé pevnosti. Odtud odtransportován do nacistického koncentračního tábora v Osvětimi, kde zahynul v březnu roku 1942.
- 75. výr. úmrtí

Pražský, František - kronikář

* 1290
+ 03. 03. 1362

Místa působení: Praha

Literatura: Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň, Ševčík 2005, s. 38.

Anotace: Jeden z nejznámějších českých kronikářů doby Karla IV. Jeho latinsky psaná kronika zachycuje české dějiny od poloviny 13. do poloviny 14. století. Pro náš region jsou důležité informace o smiřovacím jednání mezi opoziční šlechtou a králem Janem, které zprostředkoval římskoněmecký král Ludvík Bavor v Domažlicích na jaře roku 1318.
- 655. výr. úmrtí

Příbylová, Eliška - učitelka

* 04. 11. 1866 - Čakovec (okr. České Budějovice)
+ 29. 03. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1996, s. 29. Plzeň, SVK 1995., Holý, J. P.: Byla strážným andělem Jindřicha Jindřicha. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 13. 05., č. 110, s. 14., Vorlíček, J.: Eliška Příbylová byla dlouholetou spolupracovnicí Mistra Jindřicha. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 23. 04., č. 95, s. 26., Vorlíček, J.: Jubileum E. Příbylové. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 21. 11., č. 271, s. 20.

Anotace: Spoluzakladatelka pěveckého spolku Čerchovan, navrhla i jeho jméno. Spolupracovala s Jindřichem Jindřichem při sbírání, přepisování a vydávání chodských lidových písní. Má významný podíl na vydání Chodského zpěvníku, národopisné knihy Chodsko i sbírek Jindřichova muzea. Do Domažlic přišla v roce 1898, kdy nastoupila jako odborná učitelka matematiky, kreslení, rýsování a krasopisu na dívčí měšťanskou školu. Pozn.: JPH a O. Hana udávají jako datum narození 4. listopadu 1866, jiné prameny 4. dubna 1866.
- 70. výr. úmrtí

Solfronk, Josef - ředitel LŠU

* 15. 07. 1910 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 31. 03. 1982 - Cheb (okr. Cheb)

Místa působení: Horšovský Týn, Flossenbürg (Německo), Luby u Chebu

Literatura: Holý, J. P.: Všestranný hudebník, učitel Josef Solfronk - "Fáfík". Zpravodaj města H. Týn, 2001, č. 4, s. 8., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 76. Město H. Týn 2002.

Anotace: Narodil se v Domažlicích na Hořejším předměstí čp. 60. Pocházel z hudební rodiny a hudba se pro něj stala posláním po celý život. Působil jako soukromý učitel hudby v Domažlicích, jako učitel na LŠU v Horšovském Týně a jako ředitel LŠU v Lubech. Komponoval orchestrální i sólové skladby, vedl žákovské orchestry. Během 2. světové války byl 25. března 1940 zatčen a uvězněn v koncentračním táboře Flossenbürg, odkud se vrátil s podlomeným zdravím. Ve vyučování hudbě pokračoval i po válce. V hudební škole v H. Týně působil v 50. letech a výrazně se zapsal do kulturního života ve městě. Vedl žákovský dechový orchestr, pro který sám upravoval a aranžoval skladby. V roce 1963 odešel do Lubů, kde se stal ředitelem hudební školy. Zemřel 31. března 1982.

- 35. výr. úmrtí

Steidl, Antonín, MUDr. - lékař

* 31. 03. 1832 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 26. 08. 1913 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Časopis lékařů českých, 52, 1913, s. 1135., (ju): Domažlický vlastenec. Pravda, roč. 64, 1983, 15. 10., č. 244, s. 8, příloha., (vor): Pomník MUDr. A. Steidla. Domažlicko, roč. 2, 1992, č. 24, s. 4., Hana, O.: Čestný občan domažlický. Domažlické noviny, roč. 3, 1994, 18. 03., č. 11, s. 4., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 128. P., MMM 1997., Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Hana, O.: Pomník MUDr. Antonína Steidla. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 13. 06., č. 137, s. 16., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 47. Plzeň, SVK 2001., Plzeňská, H.: MUDr. Antonín Steidl. Domažlický zpravodaj, roč. 24, 2002, č. 10, s. 5., fot., Gryc, S.: Revolucionáři z Domažlic. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 08. 01., č. 6, s. 10., Praktický lékař, roč. 84, 2004, č. 1, s. 47., Korandová, Marie. Evropan z Domažlic: MUDr. Antonín Steidl (1832-1913). Domažlice: Město Domažlice, 2010. 263 s. ISBN 978-80-254-8910-9., Babor, J.: Před 180 lety se narodil lékař Antonín Steidl. Domažlický deník, roč. 21, 2012, 02. 04., č. 79, s. 2., Babor, J.: Steidlův pomník se dočká opravy příští rok. Týdeník Domažlicko, roč. 23, 2013, 28. 08., č. 33, s. 2, fot.

Anotace: Narodil se na domažlickém Dolejším předměstí v rodině tkaničkářského tovaryše. Vystudoval klatovské gymnázium za podpory nadace domažlického děkana P. Antonína Příhody a poté studoval medicínu na pražské univerzitě. Stal se předákem studentského hnutí, které aktivně vystupovalo proti byrokratické rakouské vládě. Za tuto svou činnost byl v roce 1853 odsouzen vojenským soudem k trestu smrti. Ten mu byl zmírněn na 12 let těžkého žaláře ve věznicích na Špilberku a v maďarském Munkáczi. V roce 1856 byl amnestován a mohl dokončit studia. Roku 1862 se stal doktorem lékařství a od roku 1866 působil jako osobní lékař v rodině ruského prince Petra Oldenburského. Do Domažlic se vrátil k rodičům na počátku 70. let. V roce 1871 se oženil s dcerou pražského továrníka Karolínou Meissnerovou. Po příchodu do Domažlic si nezařídil ordinaci, ale zakoupil si statek na Baldově a hospodařil tam. Byl u něj hostem K. Kovařovic při svých návštěvách Chodska. A. Steidl se stal členem okresního zastupitelstva, okresním starostou, zemským a říšským poslancem. Za poslance kandidoval proti T. G. Masarykovi. Léčil J. Vrchlického, o přátelství s ním píše Zdeněk Božek Dohalský v knize Opuštěný stůl. Za zásluhy o výstavbu silnice Domažlice-Tlumačov mu bylo uděleno v červnu roku 1884 čestné občanství Nevolic a Stráže, za zásluhy o město Domažlice byl 2. 12. 1903 jmenován jeho čestným měšťanem (občanem). Zemřel ve vile ředitele Felixe na domažlickém Hořejším předměstí čp. 98, pohřben byl 29. 8. 1913 u západní zdi dolejší části domažlického hřbitova. V parčíku pod klášterní zahradou mu byl odhalen 13. 6. 1920 pomník podle návrhu sochaře Č. Vosmíka. Umělecké dílo bylo postaveno péčí Sboru pro postavení Steidlova památníku, jehož předsedou byl známý veřejný pracovník Max Duffek. Při odhalení pomníku promluvil významný západočeský politik z doby před 1. světovou válkou poslanec dr. František Lukavský. Pozn.: V září roku 2010 byla pokřtěna kniha Marie Korandové Evropan z Domažlic, která věrně zachycuje jeho životní osudy. - 185. výr. narození

Strnad, Josef - malíř

* 28. 02. 1889 - Praha-Žižkov (okr. Hlavní město Praha)
+ 24. 03. 1952 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Chodsko, Záhřeb (Chorvatsko)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 496. P., R. Ryšavý 1950., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 27. Plzeň, SVK 1998., Holý, J. P.: Veselý malíř Josef Strnad. Dom. deník, 11, 2002, 3. 4., č. 78, s. 20., Holý, J. P.: Josef Strnad maloval chodské dudáky a postřekovské "divčky". Dom. deník, 13, 2004, 4. 3., č. 54, s. 10.

Anotace: Žák umělecké školy v chorvatském Záhřebu. Zabýval se hlavně malbou figurální - maloval lid chodský, jihočeský, jugoslávský. Autor obrazu Starý Chod. Jeho reprodukce otištěna v dubnu 1926 ve Zlaté Praze. Významné výstavy v Záhřebu (1918) a Praze (1944). Chodsko navštívil poprvé roku 1905, od r. 1919 zde pobýval pravidelně, zejména v Postřekově. Údajně namaloval přes sto portrétů chodských dudáků a muzikantů, zachytil práci dřevařů, hrnčíře, mlynáře. Pobýval i na Kdyňsku, v Koutě na Šumavě a Loučimi. Na barevných pohlednicích vyšlo víc než třicet chodských motivů. Poslední jeho výstava byla v roce 1944 v Praze, ale vystavoval i v Domažlicích. - 65. výr. úmrtí

Ticháček, Josef - zemědělský dělník

* 31. 03. 1927 - Winterslag (Belgie)
+ 01. 05. 1945 - Hradec Králové (okr. Hradec Králové)

Místa působení: Tlumačov, Terezín (okr. Litoměřice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Polizeigeängnis Theresienstadt 1940-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Zemědělský dělník, zatčen 2. března 1945 v Tlumačově. O pět dní později předán klatovským gestapem do věznice v Terezíně, odkud byl 20. dubna přesunut na nucené práce do Hradce Králové. Zde zemřel 1. května 1945. - 90. výr. narození

Udělení čestného občanství Jakubu Blackému

- 20. 03. 2002 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Odvodyová, P.: Jakub Blacký je čestným občanem Domažlic. Dom. deník, 11, 2002, 22. 3., č. 69, s. 17., Antoš, S.: Jakub Blacký je čestným občanem města Domažlice. Dom. deník, 11, 2002, 15. 5., č. 112, s. 9. - 15. výr. události

Váchal, Jan N. P. - defektolog

* 23. 03. 1857 - Chrastavice (okr. Domažlice)
+ 19. 11. 1917 - Litoměřice (okr. Litoměřice)

Místa působení: Lodž (Polsko), Litoměřice

Literatura: Holý, J. P.: Vyrůstal v tradicích B. Němcové. Domažlické noviny, 2, 1993, 2. 4., č. 13, s. 4., Holý, J. P.: Výročí chrastavického rodáka. Dom. deník, 11, 2002, 19. 3., č. 66, s. 17., Holý, J. P.: Výročí Jana Váchala. Dom. deník, 11, 2002, 29. 7., č. 174, s. 11.

Anotace: Absolvent klatovského gymnázia. Na kněze vysvěcen roku 1881, poté nastoupil jako spirituál v ústavu pro choromyslné. Několik let působil v Lodži jako vychovatel u továrníka Johna, který měl hluchoněmého syna. Tato skutečnost a vzpomínka na stejně postiženou matku jej přivedla ke studiu defektologie. Je autorem několika odborných prací psaných v německém jazyce. Od začátku 90. let 19. století působil jako správce soukromého ústavu pro hluchoněmé v Litoměřicích. - *160. výr. narození*

Weissenbach, Egon - malíř

* 30. 03. 1897 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)
+ 27. 05. 1966 - Vídeň (Rakousko)

Místa působení: Vídeň (Rakousko), Horšovský Týn

Literatura: Holý, J. P.: Významný mistr freskové malby. Dom. deník, 3, 1996, 15. 10., č. 242, s. 16., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 60. Město H. Týn 2002.

Anotace: Jeden z nejlepších znalců freskové malby. Otec byl v Horšovském Týně soudním radou a později členem obecního zastupitelstva a sehrál významnou úlohu v místním společenském a kulturním životě. Rodina žila na náměstí v domě čp. 6. Egon studoval krátce gymnázium v Plzni, potom byl poslán do Teplic na odbornou školu pro umělecká řemesla a po jejím dokončení do Vídně na akademii. Již jako student čistil a opravoval oltářní obrazy ve vikariátním kostele sv. Apolináře i v kostele sv. Petra a Pavla. Namaloval dnes neexistující fresku s katolickým námětem na Branku pod horšovskotýnskou radnicí. Zaměřil se na záchranu významných malířských pokladů minulosti, mimo jiné na deskové malby z doby gotiky a renesance. Vypracoval také nové metody obnovy vzácných starých maleb za pomoci různých chemických přípravků. Svému oboru pak vyučoval na akademii ve Vídni. - *120. výr. narození*

Zahájení vydávání týdeníku Posel od Čerchova

- 30. 03. 1872 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Životní výročí L. Karlíkové. Dom. deník, 9, 2000, 15. 12., č. 291, s. 18.

Anotace: Prvním vydavatelem se stal Jiří Prunar, posledním pak jeho synovec Karel Prunar.
- 145. výr. události

Žufan, Bořivoj - malíř

* 11. 01. 1904 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 03. 03. 1942 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Karlíková, L.: V Domažlicích maloval většinou květiny. Dom. deník, 6, 1997, 27. 02., č. 49, s. 12., Holý, J. P.: Michlův věrný druh B. Žufan. Dom. deník, 11, 2002, 28. 3., č. 174, s. 20.

Anotace: Malíř-krajinář, člen Spolku výtvarných umělců Mánes. Od roku 1924 byl společně s Františkem Michlem žákem krajinářské školy profesora Otakara Nejedlého, v letech 1935-1938 žil v Domažlicích u své sestry, profesorky domažlického gymnázia Libuše Žufanové. Roku 1938 složil jako externí žák maturitu a dal se zapsat na medicínu, kterou studoval až do zavření vysokých škol nacisty. Z té doby jsou známé dva obrazy s námětem pitvy. V Domažlicích maloval většinou květiny, sestru v pokoji nebo portréty známých-většinou z okruhu domažlického gymnázia. Od roku 1935 trpěl úpornými bolestmi hlavy, které způsobovalo onemocnění čelních dutin. Stával se plachým a byl zcela zaměřen na svou práci. V Domažlicích zřejmě neměl moc přátel. Pozůstalost spravovala jeho sestra. V roce 1975 se ve Špálově galerii v Praze uskutečnila výstava jeho prací. Dnes je zastoupen souborem prací v Národní galerii a v krajských galeriích. - 75. výr. úmrtí

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc březen 2017

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice, Městská knihovna Boženy Němcové 2017. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice